

Semesterbeskrivelse for Politik, Administration og Samfundsfag

**Aalborg Universitet
Forårssemesteret 2010**

Kære alle,

Velkommen til 2. semester af Politik & administration og Samfundsfags-uddannelsen. I har nu afsluttet fælles-semesteret og, selvom undervisningen i foråret er placeret på Strandvejen, glæder vi os til for alvor at introducere Jer for studiet. I den forbindelse ser vi bl.a. frem til at præsentere Jer for to tiltag på forårs-semesteret.

For det første er I alle inviteret til et arrangement d. 19. februar kl. 10:00 i Auditorium A – Fibigerstræde 15 – hvor I, og andre interesserede, vil kunne høre mere om uddannelserne og de muligheder, som de giver. *For det andet* har en række studerende taget tiltag til en 'mentor-ordning', som i foråret vil give Jer mulighed for få den viden om uddannelsens forskellige semestre, som ikke står nedskrevet.

I løbet af semesteret vil I derudover blive præsenteret for mange nye indtryk. Tre forelæsningsrækker, to øvelser i henholdsvis kvantitativ og kvalitativ metode, en 24-timers eksamen, et litteratursøgningskursus og et projekt-skrivningsforløb, der afsluttes med eksamen i slutningen af juni. Nedenstående semesterbeskrivelse introducerer til semesteret og giver Jer en række oplysninger om forårets forløb, der starter med en introduktion d. 1. februar kl. 12:00-13:45 i Auditorium T.

Vi håber, at I ser lige så meget frem til semesteret, som vi gør!

Lene Dalsgaard

Studieleder

lenedals@epa.aau.dk

Jacob J. Pedersen

Semester-koordinator

jacobjp@epa.aau.dk

Anne K. Jørgensen

Semester-sekretær

ajo@socsci.aau.dk

Indholdsfortegnelse

Forløbets formål.....	6
Praktiske oplysninger: Bogkøb og Moodle.....	7
Politisk sociologi: Del 1-6.....	8
Sociologiens hovedtemaer: Del 1-8	15
Videnskabsteori og samfundsvidenskabelige metoder i politologien: Del 1-16.....	19
Litteratursøgningskursus	30
Mentorordning	31
Projektarbejde i foråret.....	32

Forløbets formål

Forårets forløb har til formål at give Jer forståelse for centrale udviklingstendenser i forholdet mellem borgerne og de politiske institutioner i det senmoderne og globaliserede samfund. Det er således forløbets formål at styrke Jeres evne til systematisk at analysere politiske og sociale strukturer og processer, herunder at introducere til centrale begreber og analysestrategier fra den politiske sociologi.

Med henblik herpå følger I tre overordnede forløb i foråret:

- Politisk sociologi
- Sociologiens hovedtemaer
- Videnskabsteori og samfundsvidenskabelig metode

Forløbet i ”Politisk sociologi” og ”Sociologiens hovedtemaer” har begge til formål at styrke Jeres teoretiske forståelse, hvilket også er af stor betydning for projektskrivningen i foråret. Disse to forløb er placeret tidligt i semesteret: fra starten af februar og frem til begyndelsen af marts. Forløbet i ”Videnskabsteori og samfundsvidenskabelig metode” løber fra d. 8. marts og det tilstræbes her, at forelæsningerne understøtter projekt-arbejdet.

Målt i ECTS indeholder forårets forløb følgende del-elementer:

Politisk sociologi	5 ECTS
Sociologiens hovedtemaer	5 ECTS
Videnskabsteori og samfundsvidenskabelige metoder	10 ECTS
<u>Problemløst projektarbejde</u>	<u>10 ECTS</u>
<u>I alt</u>	<u>30 ECTS</u>

Mere specifikke oplysninger om de respektive kurser og eksaminationen heraf findes senere i indeværende semesterplan.

Praktiske oplysninger: Bogkøb og Moodle

Der er et pensum knyttet til hver af de tre forelæsningsrækker i foråret. En stor del af dette er placeret i fem grundbøger, som vil være tilgængelige i boghandlen på basis.

Det anbefales, at I anskaffer Jer disse inden studiestart.

Politisk sociologi:

- Faulks, Keith (1999): *Political Sociology - A Critical Introduction*. Edinburgh University Press.

Sociologiens hovedtemaer:

- McIntyre, Lisa J. (2007): *The Practical Skeptic – Core Concepts in Sociology*. McGraw-Hill College.
- Andersen, Heine (red.) (2004): *Sociologi – en grundbog til et fag*. 3. rev. udgave. Hans Reitzels Forlag, København.

Videnskabsteori og samfundsvidenskabelige metoder:

- Bryman, Alan (2008): *Social Research Methods*. 3. udgave. Oxford University Press.
- Fuglsang, Lars & Poul Bitsch Olsen (red.) (2004): *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne*. 2. udgave. Roskilde Universitetsforlag.

Moodle:

Det er fortsat gældende i forårssemesteret, at I løbende forventes at orientere Jer på Moodle i forhold til diverse ændringer samt yderligere information, der stilles til rådighed herigennem.

Politisk sociologi: Del 1-6

Kurset i "Politisk sociologi" introducerer til den politiske sociologis klassiske og nyere hovedtemaer og centrale problemfelter med særligt fokus på

- politiske institutioner og deres funktionsmåde i det senmoderne samfund
- politisk kultur og dens betydning for politisk stabilitet/forandring og demokrati
- dannelse og forandring af politisk identitet

Målet med kurset er at give den studerende en grundlæggende viden om og overblik over den politiske sociologis klassiske og nyere hovedtemaer og centrale problemfelter med de dertil hørende teoridannelser og begrebsanvendelser. Dernæst er ambitionen, at forelæsningerne skal kunne virke inspirerende i forhold til valg af projektemne. Vær således opmærksom på, at forårets valgte projektemne skal 'ligge inden for centrale udviklingstendenser og forandringer i politiske institutioner, politiske kulturer og politisk identitetsdannelse' (se mere om projektemne mv. senere i semesterplanen).

Kurset skal gøre den studerende i stand til, at:

- Gøre rede for (beskrive, sammenfatte og sammenligne) kernebegreber og centrale forståelser inden for den politiske sociologis hovedtemaer og centrale problemfelter
- Reflektere over og analysere en politisk sociologisk problemstilling eller tematik ved hjælp af en eller flere af den politiske sociologis grundbegreber og teoridannelser

Til kurset anvendes følgende grundbog:

- Faulks, Keith (1999): *Political Sociology - A Critical Introduction*. Edinburgh University Press.

Forelæsning 1: Introduktion til forløbet og de centrale problemstillinger

v. Niels Nørgaard Kristensen: tirsdag d. 2. februar kl. 10.00-11.45, Auditorium T

Formålet med forelæsningen er at introducere til forløbet og til politisk sociologi. Hvad er de grundlæggende problemstillinger for den politiske sociologi, og på hvilken måde forholder disse problemstillinger sig til andre centrale spørgsmål indenfor området politik og forvaltning? Med andre ord: Hvorfor skal man beskæftige sig med politisk sociologi og udviklingen i de politiske og sociale strukturer i det senmoderne samfund? Herudover diskuteres kort centrale begreber og elementer i forløbet, og der tegnes et overordnet billede af udviklingen i det danske samfund.

Litteratur:

- Faulks K., *Political Sociology*, Edinburgh University Press, 1999, kap. 1-2 (pp. 11-50)
- Togeby, Lise et al, *Magt og demokrati i Danmark*, Aarhus Universitetsforlag, 2003, kap. 2-3 (pp. 21-50).

Nogle overheads/power points vil være tilgængelige på Moodle efter forelæsningen.

Forelæsning 2: Basisindkomst – en fornyelse af velfærdssamfundet: Skabelse af et økonomisk medborgerskab

v. Erik Christensen: onsdag d. 3. februar kl. 8.00-9.45, Auditorium T

Mange taler om behovet for at reformere velfærdssamfundet. En måde at gøre det på er at indføre en ny rettighed til en basisindkomst. En basisindkomst er ikke en ny type overførselsindkomst for bestemte personer eller grupper i samfundet, men et princip om grundlæggende økonomisk tryghed for alle, som vil betyde en styrkelse af individets frihed og uafhængighed både i forhold til arbejdsmarkedet, staten og det civile samfund.

Ved at give alle borgere samme grundlæggende økonomiske tryghed ophæver en basisindkomst skellet og modsætningen mellem ”ydende” og ”nydende” borgere i samfundet. Samtidig vil en generel basisindkomst kunne bidrage til, at selve arbejdsbegrebet får nyt indhold ved, at arbejdets kulturelt betingede karakter af pligt og tvang bliver afløst af frivillighed og medansvar.

Litteratur:

- Erik Christensen: Borgerløn eller aktivering? En diskussion af forskellige forståelser af ’rettigheder og pligter’ i historisk perspektiv. Tidsskrift for Arbejdsliv, 3. årg. nr. 1. 2001.
- Sørensen, Per (2007) En negativ dansk skattemodel i Retten til basisindkomst : En demokratisk frigørelse. / Christensen, Erik (mfl.) Göteborg : Nordic Summer University Press, 2007. p.378-85.

Supplerende litteratur:

- Philippe van Parijs: Basic Income and the Two Dilemmas of the Welfare State. The Political Quarterly The Political Quarterly 67 (1), January-March 1996, pp. 63-66.
- Philippe van Parijs: Basic Income: A Simple and Powerful Idea for the Twenty-first Century. Politics Society 2004; 32; 7.

Forelæsning 3: Klassiske og nyere tilgange til politisk sociologi - med særlig fokus på statens rolle og funktion

v. Karen N. Breidahl: torsdag d. 4. februar kl. 8.00-9.45, Auditorium T

Statens rolle og funktion er helt central for forståelsen af den politiske sociologi. I denne forelæsning kommer vi ind på en række klassiske og nyere perspektiver på staten.

Litteratur

- Faulks K., *Political Sociology*, Edinburgh University Press, 1999, kap. 1-2 (s. 11-50) (genlæsning fra forelæsning 1)
- Orum, Anthony M. & Dale, Jogn G. (2009). *Political sociology: Power and Participation in the Modern World*: Oxford University Press, kap. 2-3 (s. 9-62).
- Smith, Martin (2006): "Pluralism" i Hay, Colin, Michael Lister & David March, *The State*, Houndmills: Palgrave Macmillan (pp. 21-38).
- Evans, Mark (2006): "Elitism" i Hay, Colin, Michael Lister & David March, *The State*, Houndmills: Palgrave Macmillan (pp. 39-58).

Nogle overheads/power points vil være tilgængelige på Moodle efter forelæsningen.

Forelæsning 4: Fra modernitet til sen-modernitet

v. Niels Nørgaard Kristensen: mandag d. 8. februar kl. 8.00-9.45, Auditorium T

Hvis samfundet ikke længere kan beskrives som et klassesamfund, hvordan kan vi så forstå de sociale strukturer og konfigurationer i det senmoderne samfund. Hvad betyder identitet, hvordan dannes eller skabes identitet, og findes der forskellige former for identitet? Forelæsningen sigter på at tilvejebringe en teoretisk forståelse for de centrale begreber og strategier i analysen af politisk deltagelse og identitetsdannelse.

Forelæsningen diskuterer desuden den empiriske udvikling i politiske identiteter og skillelinjer, fra klassesamfund og politisk-økonomiske konflikter til nye værdikonflikter og fokus på politiske enkeltsager. Hvilke konsekvenser har udviklingen i den sociale struktur for indholdet af politikken? Og er det så entydigt, at det sociale grundlag for de politiske konflikter er ved at forsvinde?

Litteratur:

- Faulks K., *Political Sociology*, Edinburgh University Press, 1999, kap. 6-7 (pp. 107-142)
- Togeby, Lise et al, *Magt og demokrati i Danmark*, Aarhus Universitetsforlag, 2003, kap. 4 (pp. 53-71).

Supplerende litteratur:

- Kaspersen, Lars Bo, *Anthony Giddens – introduktion til en samfundsteoretiker*, Hans Reitzels Forlag, København, 2001, kap 5 (pp. 120-161).

Nogle overheads/power points vil være tilgængelige på Moodle efter forelæsningen.

Forelæsning 5: Udfordringer for staten og politiske institutioner i forandring v. Karen N. Breidahl: tirsdag d. 9. februar kl. 12.00-13.45, Auditorium T

Har de senere års forandringer undermineret staten? Det er et spørgsmål vi forholder os kritisk til i denne forelæsning. Således gennemgås og diskuteres nogle af de udfordringer, som staten menes af stå overfor. Endvidere kommer vi mere generelt ind på, hvordan de politiske institutioners funktionsmåde forandres i det senmoderne samfund samt hvilke aktuelle udfordringer velfærdsstaten menes at stå overfor.

Litteratur:

- Faulks K., *Political Sociology*, Edinburgh University Press, 1999, kap. 3-5 (s. 53-103)
- Goul Andersen, Jørgen, "Velfærdsstat og global konkurrence: Sætter globaliseringen den danske velfærdsmodel under pres?", i *Økonomi og Politik*, 79, no. 1, 2006 (pp. 20-41).
- Peters, B. Guy & Jon Pierre, "Governance, Government and the State", i Hay, Colin, Michael Lister & David March, *The State*, Houndmills: Palgrave Macmillan, 2006, (pp. 209-222).

Sekundær litteratur:

- Nash, Kate (2000). *Contemporary Political Sociology: Globalization, Politics, and Power*: Blackwell Publishers, kap. 2.
- Goul Andersen, Jørgen (2006). *Immigration and the Legitimacy of the Scandinavian Welfare State: Some Preliminary Danish Findings*: AMID Working Paper Series, 53/2006. Findes på <http://www.amid.dk/pub/index.html>

Nogle overheads/power points vil være tilgængelige på Moodle efter forelæsningen.

Forelæsning 6: Politisk deltagelse og identitet i en senmoderne kontekst

v. Niels Nørgaard Kristensen: tirsdag d. 16. februar kl. 12.00-13.45, Auditorium T

Forelæsningens sigte er at præsentere en sociologisk-teoretisk begrebsliggørelse af de institutionelle forandringer i det senmoderne samfund. Hvad skal vi overhovedet forstå ved fænomener som demokrati, medborgerskab og senmodernitet? Hvilke grundvilkår og rammer sættes der for de politiske institutioner og den politiske kultur? Derudover ser vi nærmere på de empiriske forandringer af den politiske kultur i Danmark, og på menneskers måde at deltage i politik. Hvordan ser det ud med den politiske deltagelse i partier, foreninger mv., og er den politiske interesse i Danmark på retur?

Litteratur:

- Faulks K., *Political Sociology*, Edinburgh University Press, 1999, kap. 8 (pp. 143-164)
- Strømsnes, Kristin: "Folkets makt: medborgerskab, demokrati, deltagelse". Gyldendal Akademisk. 2003. Kap. 1-2. Pp. 11-82.

Nogle overheads/power points vil være tilgængelige på Moodle efter forelæsningen.

Eksamen: Kurset i "Politisk sociologi" eksamineres i sammenhæng med projektarbejdet (se senere).

Sociologiens hovedtemaer: Del 1-8

Formålet med kurset er at give den studerende en grundlæggende viden om og overblik over sociologiens klassiske og nyere hovedtemaer og centrale problemfelter med de dertil hørende teoridannelser og begrebsanvendelser.

Med dette formål for øje introducerer kurset til et bredt udvalg af sociologiens klassiske og nyere hovedtemaer og centrale problemfelter og de dertil hørende teoridannelser og begrebsanvendelser. Kursets målsætning er, at den studerende kan:

- Gøre rede for (beskrive, sammenfatte og sammenligne) kernebegreber og centrale forståelser inden for sociologiens hovedtemaer og centrale problemfelter
- Reflektere over og analysere en aktuell sociologisk problemstilling eller tematik ved hjælp af en eller flere af sociologiens teoretiske grundpositioner og dertil hørende begrebsapparat

I modsætning til de to andre forelæsningsrækker følger I dette kursus sammen med studerende fra sociologi-uddannelsen. Dette er således forklaringen på, at der vil være flere i auditorium T end ellers til disse forelæsninger.

Til kurset anvendes følgende grundbøger:

- McIntyre, Lisa J. (2007): *The Practical Skeptic – Core Concepts in Sociology*. McGraw-Hill College.
- Andersen, Heine (red.) (2004): *Sociologi – en grundbog til et fag*. 3. rev. udgave. Hans Reitzels Forlag, København.

Forelæsning 1: Introduktion til sociologien som videnskab – ophav, hovedpersoner mv.

v. Anja Jørgensen og Lars Skov Henriksen: tirsdag d. 2. februar kl. 8.00-10:00, Auditorium T

Litteratur:

- McIntyre, Lisa J. (2007): *The Practical Skeptic – Core Concepts In Sociology*: Introduktion + kapitlerne 1, 2 og 3
- Andersen, Heine (red.)(2004): *Sociologi – en grundbog til et fag*: Kapitel 1

Forelæsning 2: Sociale strukturer på makroniveau – sociale systemer og institutioner

v. Lars Skov Henriksen: torsdag d. 18. februar kl. 10.00-12.00, Auditorium T

Litteratur:

- McIntyre, Lisa J. (2007): *The Practical Skeptic – Core Concepts In Sociology*: Kapitel 9
- Andersen, Heine (red.)(2004): *Sociologi – en grundbog til et fag*: Kapitel 2

Forelæsning 3: Sociale strukturer på mikroniveau – grupper, interaktion, roller

v. Michael Hviid Jacobsen: mandag d. 22. februar kl. 10.00-12.00, Auditorium T

Litteratur:

- McIntyre, Lisa J. (2007): *The Practical Skeptic – Core Concepts In Sociology*: Kapitel 8
- Andersen, Heine (red.)(2004): *Sociologi – en grundbog til et fag*: Kapitel 3

Forelæsning 4: Kultur og subkultur

v. Michael Hviid Jacobsen: tirsdag d. 23. februar kl. 8.00-10.00, Auditorium T

Litteratur:

- McIntyre, Lisa J. (2007): *The Practical Skeptic – Core Concepts In Sociology*: Kapitel 7
- Andersen, Heine (red.)(2004): *Sociologi – en grundbog til et fag*: Kapitel 14

Forelæsning 5: Socialisering

v. Anja Jørgensen: torsdag d. 25. februar kl. 8.00-10.00, Auditorium T

Litteratur

- McIntyre, Lisa J. (2007): *The Practical Skeptic – Core Concepts In Sociology*: Kapitel 10

Forelæsning 6: Social differentiering, ulighed og klasse

v. Anja Jørgensen: fredag d. 26. februar kl. 14.00-16.00, Auditorium T

Litteratur:

- McIntyre, Lisa J. (2007): *The Practical Skeptic – Core Concepts In Sociology*: Kapitel 12 + 13
- Andersen, Heine (red.)(2004): *Sociologi – en grundbog til et fag*: Kapitel 5

Forelæsning 7: Social afvigelse og social kontrol

v. Lars Skov Henriksen: mandag d. 1. marts kl. 12.00-14.00, Auditorium T

Litteratur:

- McIntyre, Lisa J. (2007): *The Practical Skeptic – Core Concepts In Sociology*: Kapitel 11 + 14
- Andersen, Heine (red.)(2004): *Sociologi – en grundbog til et fag*: Kapitel 16

Forelæsning 8: Social forandring

v. Lars Skov Henriksen: tirsdag d. 2. marts kl. 8.00-10.00, Auditorium T

Litteratur:

- Andersen, Heine (red.)(2004): *Sociologi – en grundbog til et fag*: Kapitel 19

Eksamen: Kurset eksamineres med en individuel skriftlig 24-timers prøve, der bedømmes med intern censur efter 7-trins karakterskalaen. Eksamensspørgsmålet udleveres torsdag d. 4. marts kl. 10 – og besvarelsen af opgaven afleveres i tre printede (dvs. *ingen* elektronisk aflevering) eksemplarer senest fredag d. 5. marts kl. 10:00 til sekretær Anne Jørgensen. Eksamensopgaven besvares på baggrund af kursets pensum. Opgavebesvarelsen må maksimalt have et omfang på 2000 ord, inklusiv noter og litteraturhenvisninger. Omfanget angives på opgavens forside, hvor der også angives studienummer.

Obligatorisk forside, der skal benyttes ved aflevering, downloades via Moodle.

Videnskabsteori og samfundsvidenskabelige metoder i politologien: Del 1-16

Kurset introducerer til samfundsvidenskabelige metoder, metodologiske grundpositioner og de dertil hørende videnskabsteoretiske forståelser, forudsætninger og grundbegreber, herunder designtyper, forklaringstyper, indhold i og forskel på kvalitative og kvantitative metoder, værdier i samfundsforskningen samt introduktion til tabellæsning og anvendelse af databaser.

Målet er at give den studerende en grundlæggende viden om og overblik over samfundsvidenskabelige metoder, metodologiske grundpositioner og de dertil hørende videnskabsteoretiske forståelser og grundbegreber. Herigennem er kurset en væsentlig forudsætning for forårets projekt-arbejde. Der indgår to øvelser i forelæsningsrækken, som der orienteres nærmere om på et senere tidspunkt.

Det er hensigten, at kurset gør den studerende i stand til at:

- Gøre rede for (beskrive, sammenfatte og sammenligne) forskellige typer af design og metoder og skitsere sammenhængen mellem problemstilling, teori, design, metode og analyse
- Gøre rede for grundlæggende forskelle og ligheder mellem forskellige videnskabsteoretiske og metodologiske positioner
- Gøre rede for muligheder og begrænsninger ved forskellige typer af design og metoder i relation til en given problemstillings karakter, herunder forskelle på kvantitative og kvalitative forskningsstrategier og deres respektive styrker og svagheder
- Vurdere kvaliteten og troværdigheden af andres undersøgelser på baggrund af deres valg og brug af metode i et kildekritisk øjemed
- Anvende videnskabsteoretiske og metodiske tilgange i praksis på en selvvalgt problemstilling

Til kurset anvendes følgende grundbøger:

- Bryman, A. (2008): *Social Research Methods*. 3. udg. Oxford University Press.
- Fuglsang, Lars & Poul Bitsch Olsen (red.) (2004): *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne*. 2. udgave. Roskilde Universitetsforlag.

Forelæsning 1: Introduktion til videnskabsteori og samfundsvidenskabelige metoder i politologien

v. Jan Holm Ingemann: mandag d. 8. marts kl. 12.00-13.45, Auditorium T

Denne første forelæsning falder i to dele. I den første del gives en generel introduktion til kurserne i videnskabsteori og metode – foruden videnskabsteori er det design, kvantitativ metode og kvalitativ metode. I denne del vil kursusforløbet og dets indhold kort blive gennemgået med fokus på overblik over, og sammenhæng mellem, kursets dele.

I den anden del vil vi koncentrere os om videnskabsteori og forholde os til spørgsmål som:

- *Hvad er videnskabsteori?*
- *Hvad kan den bruges til?*
- *Hvorfor skal vi bruge tid på den?*

Litteratur:

- Fuglsang, Lars & Poul Bitsch Olsen (red.) (2004): *Videnskabsteori i Samfundsvidenskaberne*. 2. udgave. Roskilde Universitetsforlag.
”Introduktion” (p. 7 ff.) + kapitel 16

Forelæsning 2: Metafysik, idealisme og realisme

v. Jan Holm Ingemann: tirsdag d. 9. marts kl. 8.00-9.45, Auditorium T

I denne forelæsning introduceres væsentlige, ”klassiske” videnskabsfilosofiske positioner, med særlig vægt på de realistiske, og de søges sat ind i et udviklingshistorisk perspektiv. Endvidere introduceres væsentlige, videnskabsfilosofiske begreber og diskussioner med fokus på sådanne, der også har nutidig relevans. Vi vil herunder også tage et første kritisk blik på begrebet om sandhed.

Litteratur:

- = Fuglsang, Lars & Poul Bitsch Olsen (red.) (2004): *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne*. 2. udgave. Roskilde Universitetsforlag. Kapitel 1 + 2 + pp. 185-206

Forelæsning 3: Realisme i nutidig belysning

v. Jan Holm Ingemann: torsdag d. 11. marts kl. 14.00-15.45, Auditorium T

I forlængelse af forelæsning 2 skal vi arbejde med positioner, der kan have særlig interesse for nutidigt arbejde med økonomi, politik og forvaltning. Vi vil i særlig grad beskæftige os med kritisk realisme, men også se lidt nærmere på positioner, der tager afsæt i systemteori.

Litteratur:

- = Fuglsang, Lars & Poul Bitsch Olsen (red.) (2004): *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne*. 2. udgave. Roskilde Universitetsforlag. Kapitel 3 + 4

Forelæsning 4: Hvad er et forskningsdesign?

v. Thomas Engel Dejgaard: fredag d. 12. marts kl. 10.00-11.45, Auditorium T

Forskningsdesignet er det skellet, som et forskningsprojekt bygges op om og i denne forelæsning vil opmærksomheden være rettet mod at vise, hvad et forskningsdesign er og hvad det bruges til i forskningen, såvel som i projektarbejdet.

Litteratur:

- Hellevik, Ottar (2009): Forskningsmetode i sosiologi og statsvitenskap. 7. udgave, 4. oplag. Universitetsforlaget, pp 87-112 (25 sider).

Forelæsning 5: Typer af forskningsdesign

v. Thomas Engel Dejgaard: mandag d. 15. marts kl. 10.00-11.45, Auditorium T

Denne forelæsning vil præsentere de mest almindelige og anvendte typer af forskningsdesign: Det eksperimentelle design, tværsnitsdesignet, det longitudinale design, casedesignet og det komparative design. Disse design-typer vil blive eksemplificeret og sat i forhold til anvendelse i projektarbejdet.

Litteratur:

- Bryman, Alan (2008): Social Research Methods. Third Edition. Oxford University Press, pp 29-64 (36 sider)

Forelæsning 6: Samfundsvidenskab som fortolkning og forståelse

v. Jan Holm Ingemann: tirsdag d. 16. marts kl. 10.00-11.45, Auditorium T

Efter primært at have undersøgt realistiske positioner, og deres potentiale i samfundsvidenskab, vender vi os nu til positioner, der har en anden karakter, fordi de baserer sig på en ontologi om, at samfundsvidenskab er noget særligt, og at samfundet derfor må basere sig på en særlig epistemologi. I denne forelæsning vil vi i særlig grad beskæftige os med positioner, der tager afsæt i hermeneutik.

Litteratur:

- Fuglsang, Lars & Poul Bitsch Olsen (red.) (2004): *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne*. 2. udgave. Roskilde Universitetsforlag. Kapitel 9 + pp. 297-300 n.
- Bryman, Alan (2008): *Social Research Methods*. Third Edition. Oxford University Press, kapitel 24 + 25 (forudsættes kun læst cursorisk)

Forelæsning 7: Den kvantitative metode + udtræk af stikprøve

v. Thomas Engel Dejgaard: torsdag d. 18. marts kl. 8.00-9.45, Auditorium T

Denne forelæsning har to centrale omdrejningspunkter. Det første er, hvad der karakteriserer kvantitative metoder og hvordan bedrives god forskning med kvantitative metoder. Med andre ord skal vi se på validitet (gyldighed) og reliabilitet (pålidelighed) i forhold til kvantitative metoder. Det andet omdrejningspunkt er sampling af stikprøver, dvs. hvordan udvælges de respondenter, der skal indgå i en undersøgelse for at sikre at pålideligheden og gyldigheden er god.

Litteratur:

- Bryman, Alan (2008): *Social Research Methods*. Third Edition. Oxford University Press, pp. 139-190 (52 sider)

Forelæsning 8: Spørgeskemaet som metode

v. Thomas Engel Dejgaard: fredag d. 19. marts kl. 8.00-9.45, Auditorium T

Hvordan konstrueres et spørgeskema (survey) mest hensigtsmæssigt i forhold til at besvare undersøgelsesspørgsmålet, set i lyset af de rammer, der er for undersøgelsen? Vi kommer til at se nærmere på typer af surveys: Post-omdelt, telefon-interview, webbaseret mv.. Derudover skal vi se på, hvordan man kommer fra teoretisk begreb til spørgsmål i surveyen, dvs. operationalisering. Herunder ser vi også på spørgsmålsformuleringer og typer af spørgsmål. Der fokuseres i forelæsningen både på at gøre den studerende i stand til selv at kunne designe surveys, men også på at gøre den studerende i stand til at forholde sig kritisk til surveys udført af andre.

Litteratur:

- = Bryman, Alan (2008): Social Research Methods. Third Edition. Oxford University Press, pp. 191-252 (62 sider)

Forelæsning 9: Analyse af kvantitative data

v. Thomas Engel Dejgaard: mandag d. 22. marts kl. 8.00-9.45, Auditorium T

Vi skal i denne forelæsning se på, hvordan man kan analysere på kvantitative data og på, hvilke forudsætninger der er for at kunne udføre analyserne og ikke mindst, hvordan man skal fortolke sine resultater. Derfor kommer vi til at se på måleniveauer, bivariatanalyse (en variabel), bivariatanalyse (to variable), multivariatanalyse (mere end to variable) og herunder typer af sammenhænge og korrelationskoefficienter.

Litteratur:

- = Bryman, Alan (2008): Social Research Methods. Third Edition. Oxford University Press, pp. 313-338 (26 sider)

Supplerende litteratur:

- = Bryman, Alan (2008): Social Research Methods. Third Edition. Oxford University Press, pp. 294-312.

Forelæsning 10: Introduktion til databehandling og analyse med SPSS

v. Thomas Engel Dejgaard: tirsdag d. 23. marts kl. 8.00-9.45, Auditorium T

Denne forelæsning vil gennemgå de mest basale funktioner ved statistikprogrammet SPSS. Det vil således blive gennemgået, hvordan programmet fungerer og de mest anvendte funktioner vil blive præsenteret. Det vil være dataredigering, så som kodning og rekodning, samt enkelte deskriptive analyser (frekvenstabeller og krydstabeller mv.).

Det er en fordel at have en computer med til forelæsningen, hvor SPSS er installeret, da man således vil kunne følge med på egen computer. Det er dog ikke nogen forudsætning for at følge med i forelæsningen. SPSS kan hentes via denne hjemmeside: <http://spss.software.aau.dk/>, men det kræver at man er logget på som bruger af AAU's netværk.

Der vil muligvis blive lagt mere litteratur ud til kurset på Moodle i forbindelse med forelæsningen. Den litteratur, der evt. ligges ud, skal fungere som yderligere hjælp til at anvende SPSS.

Litteratur:

- Bryman, Alan (2008): Social Research Methods. Third Edition. Oxford University Press, pp. 339-362 (24 sider).

Øvelse v. Thomas Engel Dejgaard

Forelæsningen efterfølges af en øvelse, hvor nogle af opgaverne skal løses med SPSS. Nærmere information følger senere.

Forelæsning 11: Postmoderne positioner om samfundsvidenskab

v. Jan Holm Ingemann: fredag d. 26. marts kl. 10.00-11.45, Auditorium T

I forlængelse af lektion 4 skal vi se lidt nærmere på og diskutere postmoderne bud på, hvordan vi i samfundsvidenskaberne kan studere vores genstandsfelt. Vi vil især arbejde med socialkonstruktivisme, sociologiske feltstudier og organisationsstudier.

Litteratur:

- Fuglsang, Lars & Poul Bitsch Olsen (red.) (2004): *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne*. 2. udgave. Roskilde Universitetsforlag. Kapitel 10 + pp. 255m-274 + kapitel 13

Forelæsning 12: Introduktion til kvalitative metoder og undersøgelser

v. Karen N. Breidahl: mandag d. 29. marts kl. 8.00-9.45, Auditorium T

I denne forelæsning gives der en overordnet introduktion til den samfundsvidenskabelige kvalitative metode og der gives konkrete eksempler på forskellige kvalitative undersøgelser. Endvidere gås der i dybden med relationen mellem forskningsdesign og kvalitative metoder:

Litteratur:

- Bryman, Alan (2008): *Social Research Methods*. Third Edition. Oxford University Press, kapitel 16, s. 365-400
- Antoft, Rasmus & Heidi Houlberg Salomonsen (2007): "Det kvalitative casestudium" i Antoft, Rasmus, m.fl.: *Håndværk og horisonter, Tradition og Nytænkning i Kvalitativ metode*, Syddansk Universitetsforlag, s. 29-57.

Forelæsning 13: Dokumenter: Relevans, indsamling og analyse

v. Karen N. Breidahl: tirsdag d. 30. marts kl. 10.00-11.45, Auditorium T

I denne forelæsning introduceres brugen af dokumenter som metode, herunder indsamling og analyse heraf. Herudover gives der en kort introduktion til diskursanalysen.

Litteratur:

- = Bryman, Alan (2008): Social Research Methods. Third Edition. Oxford University Press, kapitel 21, s. 514-536
- = Jørgensen, Marianne Winther og Louise Phillips (1999): Diskursanalyse som teori og metode, s. 7-23.

Forelæsning 14: Det kvalitative interview v. Stine Rasmussen

v. Stine Rasmussen: tirsdag d. 6. april kl. 14.00-15.45, Auditorium T

I denne forelæsning introduceres det kvalitative interview. Vi ser på, hvad det kvalitative interview er og hvilke typer af kvalitative interviews, der findes. Vi ser også på, hvordan kvalitative interviews tilrettelægges, udføres og registreres samt på interviewerens rolle under interviewet. Vi berører også, hvordan man udvælger relevante informanter.

Litteratur:

- = Bryman, Alan (2008): Social Research Methods. Third Edition. Oxford University Press, kapitel 18, s. 435-471
- = Riis, Ole (2005): Samfundsvidenskab i praksis – introduktion til anvendt metode. Hans Reitzels Forlag. Kapitel 6: Hvordan kan man interviewe? s. 99-120.

Forelæsning 15: Analyse af kvalitative data v. Stine Rasmussen

v. Stine Rasmussen: onsdag d. 7. april kl. 8.00-9.45, Auditorium T

Denne forelæsning handler om, hvordan kvalitativt materiale kan analyseres. Vi ser på, hvad det vil sige at analysere kvalitativt materiale og på hvilke strategier og teknikker, der kan anvendes i analysearbejdet, eksempelvis kodning. Vi berører også, hvordan databehandlingsprogrammer, som eksempelvis Nvivo, kan anvendes som et redskab til at kode og analysere kvalitativt datamateriale.

Litteratur:

- = Bryman, Alan (2008): Social Research Methods. Third Edition. Oxford University Press, kapitel 22, s. 537-563

- = Riis, Ole (2005): Samfundsvidenskab i praksis – introduktion til anvendt metode. Hans Reitzels Forlag. Kapitel 8: Hvordan kan man analysere materialets indhold? s. 149-173.

Øvelse v. Stine Rasmussen

Forelæsningen efterfølges af en øvelse. Nærmere information følger senere.

**Forelæsning 16. Videnskabsteori, metode og projektarbejde – en opsamling
v. Jan Holm Ingemann: fredag d. 9. april kl. 8.00-9.45, Auditorium T**

I denne afsluttende forelæsning er det ambitionen at afrunde kurset gennem en opsamlende diskussion af de vigtigste begreber og store spørgsmål, vi har beskæftiget os med. Vi vil i denne forbindelse lade de forskellige positioner gå i diskussion med hinanden samt genoverveje relationerne til design og metode. Afslutningsvis skal det diskuteres, hvorledes videnskabsteori hensigtsmæssigt kan optræde som et rum for kritisk refleksion i forbindelse med projektarbejde.

Litteratur:

- = Fuglsang, Lars & Poul Bitsch Olsen (red.) (2004): *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne*. 2. udgave. Roskilde Universitetsforlag. Kapitel 16

Eksamen: Kurset eksamineres i sammenhæng med projekt-arbejdet (se senere).

Litteratursøgningskursus

Efter gruppedannelsen afholdes i samarbejde med Aalborg Universitetsbibliotek (AUB) et litteratursøgningskursus for samtlige grupper. Kravet til den litteratur, som Jeres projekter baserer sig på, skærpes løbende igennem Jeres studieforløb og det er bl.a. af denne grund vigtigt, at I får skærpet Jeres evner til at fremskaffe dén relevante og rigtige litteratur hurtigt og effektivt.

Kurset er *ikke* en gentagelse af det frivillige kursus, som blev udbudt i efteråret.

Kursets varighed er af cirka 2½ time og afholdes mandag d. 15. februar på Strandvejen (præcis tidspunkt for de enkelte grupper meldes ud senere). I forlængelse heraf bliver der givet tilbud om, at hver enkelt gruppe kan få støtte til deres specifikke litteratursøgningsbehov. Dette vil typisk tage form af en ½-1 times målrettet vejledning, hvor I kan få inspiration til, hvorledes I med fordel kan tilrettelægge Jeres specifikke litteratursøgningsproces.

I har mulighed for at spørge Jeres respektive projekt-vejledere om, hvorvidt de kender til relevant litteratur, men fremskaffelse af den rette litteratur er Jeres eget ansvar. Samtidig er kendskab til den rette litteratur ofte en forudsætning for at komme godt i gang med projektarbejdet.

Yderligere oplysninger om litteratursøgningskurset mandag d. 15. februar følger på Moodle efter gruppedannelsen.

Mentorordning

I foråret 2009 besluttede Studienævnet på Politik & Administration og Samfundsfag at indføre en mentorordning internt på uddannelsen. Der er således allerede en mentorordning for de studerende, der startede på 3. semester i september 2009. På grund af, at strukturerne på basisåret er blevet ændret, er det blevet besluttet, at mentorordningen allerede træder i kraft for studerende på 2. semester i foråret 2010.

I praksis foregår det ved, at du som studerende - sammen med ca. 10 andre studerende - bliver tilknyttet en mentor, som læser Politik & Administration eller Samfundsfag på et højere semester end dig selv. Formålet med ordningen er, at du/I, som studerende, bl.a. får mulighed for at stille mentoren de spørgsmål, som du/I er i tvivl om.

Mentorordningen skal derfor være med til:

- At der skabes mere fællesskab på hver årgang og på tværs af årgangene, og at studiemiljøet forbedres
- At sikre bedre trivsel for de studerende på studiet: herunder at de studerende ikke i så høj grad føler sig ensomme, og derfor skal ordningen også være med til at nedbringe frafaldet.
- At skabe erfaringsudveksling og mere oplysning om, hvilke krav der er til dig som studerende inden for de enkelte moduler.
- Afhjælpe eventuelle problemer du, som studerende, måtte have i forbindelse med eksamener - herunder nervøsitet og eksamensangst – hvor din mentor kan komme med råd om selve eksamenssituationen, hvordan man optimalt læser op osv.

Mentorordningen vil nærmere blive præsenteret i forbindelse med studiestarten på 2. semester, hvor du også vil få nærmere information om, hvem din mentorgruppe og mentor er.

Projektarbejde i foråret

Projektarbejdet i foråret 'skal ligge inden for centrale udviklingstendenser og forandringer i politiske institutioner, politiske kulturer og politisk identitetsdannelse'. Her indenfor er målsætningen 1. dels at give den studerende grundlæggende færdigheder i at analysere en selvvalgt politisk sociologisk problemstilling, 2. dels at give den studerende videregående kompetencer til at tilrettelægge og gennemføre et problemorienteret projektarbejde i en gruppe

Læringsmålene for projektrapporten er, jfr. studieordningen, at den studerende kan:

- redegøre for udvalgte og for projektet centrale udviklingstendenser og forandringer i politiske institutioner, politiske kultur og politisk identitetsdannelse
- identificere og argumentere for centrale tilgange, begreber og teorier fra politisk sociologi, der kan anvendes i en analyse af en selvvalgt problemstilling
- demonstrere færdighed i at dokumentere, begrunde og afgrænse en selvvalgt problemstilling
- demonstrere færdigheder i at begrunde valg af litteratur, herunder teorier, begreber og empiriske undersøgelser af relevans for problemstillingen
- gennemføre en analyse af problemstillingen, herunder fortolke og anvende de valgte tilgange, metoder, teorier og empiriske undersøgelser
- inddrage relevante videnskabsteoretiske og metodologiske overvejelser i projektarbejdet
- demonstrere færdigheder i at formidle resultatet af analysen i et klart og korrekt sprog, der samtidig overholder videnskabelige konventioner med hensyn til dokumentation i tekst (inklusive grafer og tabeller), litteraturliste og noteapparat
- demonstrere kompetencer til at tilrettelægge og gennemføre et problemorienteret projektarbejde i en gruppe

Gruppedannelse, gruppearbejde og vejledere

Gruppedannelsen foregår onsdag d.10. februar kl. 8.00-16.00 og starter i auditorium T. kl. 8:00. Alle studerende bedes møde op. I tilfælde af sygdom på gruppedannelsesdagen bedes I sende en mail til jacobjp@epa.aau.dk (med navn og studienummer) og evt. overveje at give en medstuderende fuldmagt, hvis I ved, at I ønsker at være i gruppe med vedkommende.

Gruppedannelsen er dels en faglig proces, hvor man søger et fælles interesse-område, som man ønsker at arbejde med i foråret, men, som I har erfaret i efteråret, er det i høj grad også en social proces. Begge dele bør tages med i gruppedannelsesovervejelserne.

Såfremt nogle af Jer laver aftaler forud for d. 10. februar, er det fortsat vigtigt, at I deltager i gruppedannelsen på selve dagen. Vær opmærksom på, at en gruppe først kan lukke sig og trække sig ud af gruppedannelses-processen, når der er seks medlemmer. Dette sker ved at udfylde en projektgruppe-seddel (som udleveres d. 10. februar). Såfremt en gruppe bestående af seks personer er dannet, anbefales det, at man bruger tiden på en mere udførlig beskrivelse af emne-valg, da dette bruges med henblik på vejlederfordeling. Der skal på pågældende projektgruppe-seddel også anføres, hvem der er gruppens repræsentant i storgruppe-rådet.

Vejledere på semestret forventes at være:

Børge Rasmussen, Ole Jensen, Jan Holm Ingemann og Jacob Pedersen

Yderligere informationer følger i forbindelse med introduktionen til semesteret d. 1. februar og ved opstarten d. 10. februar. Hold Jer desuden orienteret på Moodle for evt. yderligere informationer.

Vejledning samt klynge- og seminaraktiviteter

Efter gruppedannelsen tildeles hver gruppe en vejleder og grupperne fordeles i et antal klynger. Vejledningen kan finde sted i klynger – dvs. flere grupper får vejledning på samme tid – men kan også gives gruppevis. Det er vejlederen, som afgør, hvilken vejledning, der i de givne faser i projektarbejdet, er mest hensigtsmæssig. Klyngen er derudover den organisatoriske ramme for afholdelse af to statusseminarer. Disse har deltagelse af vejleder, opponentvejleder samt evt. en eller flere opponentgrupper (alt afhængig af vejlederens retningslinjer). Det første af disse seminarer afholdes i uge 15 og det andet i uge 19.

Nærmere besked om organisering, indhold og krav til disse seminarer meddeles via Moodle, når tiden nærmer sig.

Forslag til projektemner

Rammen for udarbejdelsen af projektet er centrale udviklingstendenser og forandringer i politiske institutioner, politiske kulturer og politisk identitetsdannelse. Dette skal forstås relativt bredt og åbner op for mange forskelligartede problemstillinger. Som input til emnevalg er der nedenfor angivet en liste med mulige problemstillinger. Listen er kun en appetitvækker og det forventes ikke, at man vælger et emne fra listen.

- Partiernes forandring og eventuelle krise? Hvordan kan vi forstå medlemstallenes fald i de “gamle partier”, og hvordan kan partierne forandre sig, hvis de skal “overleve” i det senmoderne samfund?
- Nye sociale bevægelser (Greenpeace, Danmarks Naturfredningsforening, ATTAC). Hvad er disse bevægelser udtryk for. Er de ens, eller peger de på forskellige udviklingstendenser i samfundet? Og hvad betyder de for de politiske beslutninger?

- Globale sociale bevægelser, fx Attac, Hitz-but-tahrir. Hvordan og hvorfor opstår globale sociale bevægelser, og hvilke konsekvenser har de for den globale politiske dagsorden.
- Terror som krise i det senmoderne samfund?
- Nye deltagelsesformer og forandringer i medborgerskab (fx brugerdemokrati, politisk forbrug). Fagforeningerne i det senmoderne samfund: interessepolitik eller serviceorganer?
- Nye politiske skillelinjer og vælgeradfærd. Hvordan forandres indholdet af politikken i takt med samfundets forandringer. Ser vi nye emner dukke op, eller er det mere end myte end realitet?
- Politiske enkeltsager - bliver de mere dominerende og hvad betyder det for politikformuleringen?
- Politiske protester (fx skolelukninger eller demonstrationer mod globalisering). Hvad driver mennesker til at protestere mod konkrete politiske beslutninger, og har det nogen effekt?
- Individualisering af velfærdsstaten? Hvad betyder individualisering for indretningen af velfærdsstaten. Kan man se tegn på nye former for tilbud, der imødekommer individualiserede behov?
- Fra welfare til workfare: Forandringer i social- og aktiveringspolitikken, introduktionen af nye individuelle handleplaner. Årsager og konsekvenser.
- Nye former for ulighed? Er vi nået til et samfund, hvor alle mere eller mindre er frie til at vælge deres egen identitet, eller kan vi se nye former for ulighed vokse frem?
- Populisme og højreekstremisme.
- Medier og politik. Nye kommunikationsformer og konsekvenser for politikken?
- Globalisering. Hvad er det og hvordan påvirker det det danske samfund?
- Kønsidentitet i forandring. Hvordan forandres kønnes forhold til hinanden, og giver det sig udtryk i politiske forskelle eller forskelle fx på arbejdsmarkedet?

- Politisk mobilisering og digitale medier (eks. Ungdomshuset – Obahma – politiske partier)
- Kontrol af offentlige ansatte: f.eks. i uddannelsesinstitutioner og ældrepleje. 'Stopurstyranni' eller effektivitetsfremmende?
- Økonomiske incitamenter i 'produktionen' af velfærdsydelser.
- Institutionelle forandrings betydning: Har kommunalreformen svækket demokratiet?

Projektets omfang og eksamen

Hver gruppes rapport må maksimalt fylde 80 normalsider á 2400 tegn. Sidetallet er inkl. litteraturliste, eventuelle bilag, procesdel, osv. Af ressourcemæssige hensyn i forbindelse med trykning af projekter må antallet af 'fysiske sider' ikke overstige antallet af tilladte normalsider. Det vil sige, at en gruppe maksimalt må aflevere 80 'fysiske sider'.

Kurserne i "Politisk sociologi" og "Videnskabsteori og samfundsvidenskabelige metoder i politologien" samt det udarbejdede projekt evalueres ved en mundtlig prøve ved semesterafslutning. Prøven er individuel og tager udgangspunkt i projektrapporten og en mundtlig fremlæggelse efterfulgt af diskussion med inddragelse af pensum. Prøven bedømmes efter 7-trins karakterskalaen med ekstern censur.

Forud herfor afholdes der et projekt-seminar, hvor I – i lighed med projekt-seminariet i januar 2010 – har mulighed for at mødes med Jeres vejledere forud for eksamen.

Nærmere oplysninger herom følger på et senere tidspunkt.

Projektet afleveres senest tirsdag d. 1. juni kl. 9:00 – til sekretær Anne Jørgensen.

Eksamen forventes afholdt i uge 25-26 (dog inden 30. juni).

Nærmere oplysninger følger senere.